

Budapest

VIII., József-körút 29.

KITARTÁS

KÖLCSÖNÖSEN SEGÉLYEZŐ EGYESÜLET

MEGJELENIK MINDEN VASARNAP.

Előfizetési díj:

Helyben és vidéken postaküldéssel 12 korona.

Az előfizetők baleset általi halál, állandó vagy részleges munkaképtelenség esetére a *Nemzeti Baleset Biztosító Részvénytársaságnál* 2000 koronára vannak biztosítva.

A »Kitartás« című jótékonyági egyesület alapszabályait a nagym. magyar királyi Belügyminiszterium 48.314.900. szám alatt jóváhagyta.

Az egyesület igazgatósága:

Elnök: *benedekfalvi Dr. Luby Gyula* máv. titkár és ügyész.

Igazgatók: *Kubik Béla* orsz. képviselő, *Fábián Lajos* mérnök, *Ilkey László* székesfővárosi hiv. főnök, *Dr. Bankos Károly* máv. f., *Vécsey Frigyes* máv. altiszt, *Horváth István* mozdonyfőszereelő.

Az egyesület tagjait illető kedvezmények.

A tagsági jogosultság első évében:

- a) Baleset folytán bekövetkező halál esetén 2000 korona baleseti segélyben.
b) Baleset folytán beállott teljes vagy részleges munkaképtelenség esetén a tag 2000 korona arányában egy meghatározott százalék szerinti összeggel kárpótolatik.

A második évben:

- a) Baleset elleni biztosításban, úgy mint az első évben.
b) Ha a tag elhal, az általa a belépéskor megnevezett kedvezményezettnek 500 korona halálzási segély fizetetik.
c) Ha a tag neje elhal, a férjnek 300 korona halálzási segély fizetetik.
d) Ha a tag 4 héten túl beteg, 6 héten át hetenkint 10 korona betegsegélyre tarthat igényt.

A harmadik évben:

- a) Baleset elleni biztosításban, úgy mint az első és második évben.
b) Ha a tag elhal, a tag által a belépéskor megnevezett kedvezményezettnek 1000 korona halálzási segély adatik.
c) Ha a tag neje elhal, a férjnek 300 korona fizetetik.
d) Ha a tag 4 héten túl beteg, 6 héten át hetenkint 10 korona betegsegélyre tarthat igényt.

A negyedik évtől kezdve:

- a) Baleset elleni biztosításban úgy mint az első, második és harmadik évben.
b) Ha a tag elhal, a tag által a belépéskor megnevezett kedvezményezettnek 2000 korona halálzási segély fizetetik ki.

c) Ha a tag neje elhal, a férjnek 500 korona fizetetik.

d) Ha a tag 4 héten túl beteg, hetenkint, 6 héten át, 10 korona betegsegélyre tarthat igényt.

Ezek képezik a biztosítottaknak *A)* csoportját, míg azok, akik *B)* csoportba óhajtanak belépni, az itt felsorolt pénzübeli kedvezményeknek csupán felét kapják.

Ezen kedvezmények ellenértéke fejében az utóbbi csoportba belépők az első évben havi két korona, a második évtől kezdve havi 2 korona 50 fillér tagsági díjat, az *A)* csoportba belépők pedig az első évben szintén havi 2 korona, a második és a következő években havi 5 korona tagsági díjat fizetnek.

Ezen kedvezményekben a tagok mindaddig részesülnek, amíg az egyesület tagjai maradnak; a balesetbiztosítás azonban a 60 éves életkor betöltése után megszűnik.

Azok, kik az egyesületbe való belépéskor már 45-ik életévüket elérték, a fent felsorolt kedvezményeknek csak felét kapják.

Aki 55-ik életévét elérte, az egyesületbe fel nem vétetik.

Mindezekon felül úgy az *A)*, mint a *B)* csoportba tartozó tagoknak a következő kedvezményekre van igényük:

Peres és perenkívüli ügyekben csupán a készkiadások felszámítása mellett ügyvédi képviselőben részesülnek

A »Kitartás« című hetenkint megjelenő lapot díjtalanul kapják.

Az egyesület minden egyes tagja 60 éves koráig állandóan biztosítva van baleset ellen.

Minden baleset, megtörténte után legkésőbb 24 óra alatt, okvetlenül bejelentendő.

EGYESÜLETI ÜGYEK.

Közgyűlésünk. Mint azt már lapunk 11-ik számában is jeleztük volt, egyesületünk a maga rendes közgyűlését hétfőn, folyó évi márczius hó 31-én, délelőtt 9 órakor tartja meg a »József főherczeg«-szálloda földszinti nagytermében (Budapest, VIII. kerület, Kerepesi-ut és Köztemető-ut sarkán, a keleti pályaudvar közvetlen közelében).

A közgyűlés napirendje:

1. Az igazgatóság jelentése a lefolyt üzleti év eredményeiről.
2. A felügyelő-bizottság jelentése.
3. A választmányi tagok létszámában beállott változások folytán új választmányi tagok választása.
4. Két új igazgatósági tagnak a megválasztása.
5. A módosított alapszabályok tervezetének megvitatása és elfogadása.
6. Egyéb indítványok tárgyalása.

Az alapszabályok 10. §-ában említett s a 11. §, szerint megválasztott egyesületi képviselők számára a meghívók külön-külön szétküldettek. Megjegyezzük azonban, hogy azon egyesületi képviselők, akik tagsági díjaikkal hátralékban vannak, az alapszabályok 5. §-a értelmében tagsági jogokat nem gyakorolhatnak, a közgyűlésen sem felszólamlási, sem szavazati joggal nem bírnak, s ennél fogva meghívót sem kaptak.

A többi egyesületi tagokat, t. i. azokat, akik nem egyesületi képviselők, szintén igen szívesen látjuk a közgyűlésen.

Az egyesületi képviselők hozzák el magukkal a közgyűlésre szóló meghívóikat; a többi egyesületi tagok pedig a folyó évi februári, illetve márcziusi tagsági díj befizetéséről szóló nyugtáikat; mert mindenki csak ezek előmutatása esetén bocsáttatik a közgyűlési terembe, nehogy idegen vagy illetéktelen emberek tolakodjanak be esetleg. Az igazgatóság és a választmány különösen nagy súlyt fektetnek arra, hogy a közgyűlés lefolyása mindenképen komoly legyen és kéri a tagokat, hogy őket ebben a szándékukban a legkiterjedtebb mértékben támogatni szíveskedjenek. Tisztelje mindenki a társainak vélemény- és szólás-szabadságát, hallgassa türelemmel azok érveléseit, s akkor biztos lehet benne, hogy társai vele szemben hasonló módon fognak viselkedni.

Választmányi ülés. Egyesületünk választmánya folyó hó 15-én, szombaton este 6 órakor tartotta meg a havi rendes ülését.

Jelenvoltak: az egyesület vezetősége részéről Dr. *Luby* Gyula igazgatósági elnök, *Horváth* István és *Vécsey* Frigyes igazgatósági tagok, *Huber* Ferencz titkár. A választmány részéről *Sándor* Márkus elnök, *Ellbogen* Ferencz alelnök, *Puhm* János, *Vukmanits* Károly, *Buzek* Géza, *Csekő* Gyula (Hatvan), *Lochinger* János, *Szabó* Antal, *Somody* Imre (Kecskemét), *Dobos* Elek (Szombathely), *Puha* József, *Vogyerdczky* József és *Halbauer* Béla választmányi tagok.

Az érdekes választmányi ülésen mindvégig jelenvoltak még *Putnoky* István, a felügyelő-bizottság elnöke és *Temesváry* Alajos szerkesztő.

A választmányi ülésnek egyedüli tárgya volt a jelenleg érvényben lévő alapszabályoknak módosítása. Az alapszabályoknak a tagok jogait és kötelességeit érintő részét a választmány pontrólpontra, támaszkodván az eddigi tapasztalatokra, valamint a legpontosabb matematikai számításokra és statisztikai adatokra, legbehatóbban megvizsgálta és tárgyalta. E tekintetben javaslatait csak akkor terjesztette ugyszólván egyhangulag az igazgatóság elé, midőn a legalaposabban meggyőződött arról, hogy az egyesület nemcsak biztosabb alapokra fektetetik azok által, hanem az egyesületnek már eddig is gyűjtött tekintélyes tartaléktőkéje oly mérvben nagyobbítottatik, hogy az egyesület még az esetben is, ha ezentul egyetlenegy taggal sem szaporodnék, *régi tagjaival szemben elvállalt kötelezettségeinek feltétlenül megfelelni fog.* A javaslatokat az igazgatóság a közgyűlés elé fogja terjeszteni. A tervezett lényegesebb módosítások közül felemlítjük a választmány javaslatát a *betegségélyek egyszersmindenkorra való eltörlésére nézve.* Feltétlenül szükségesnek látta a választmány ezt nemcsak azért, mert e téren történtek a legtöbb visszaélések, hanem azért is, mert e kedvezmény nem volt egyformán igénybe vehető az egyesület minden tagja által. A betegségélyek helyett tehát inkább egy oly segély volt nyújtandó a tagoknak, amelyet mindenki egyformán és biztosan igénybe vehet.

Örömmel vette ezért tudomásul a választmány azt, hogy a *betegségélyek helyett mindenki tagságának 15-ik éve után 1000 koronáig terjedhető készpénz-segélyben részesülhet.*

Felkérte végül a választmány az egyesület igazgatóságát, hogy az alapszabályoknak egyes pontjaira vonatkozó fontosabb módosításokat indokolt jelentés kíséretében a közgyűlés elé terjesztsze.

Segélyezések kimutatása.

Halálozási segélyek.

Lapunk 11. számában kimutatott segélyösszeg 23.450 korona

Balesetsegélyek.

Lapunk 11. számában kimutatott segélyösszeg 16.086 korona 66 fillér

Betegsegélyek.

Lapunk 11. számában kimutatott segélyösszeg 6435 korona

Ujabb segély:

891. Radovojovics János, máv. mozd. ütő, Nagy-Beeskerek	10 korona
1097. Kercso János, máv. váltó-őr, Soborsin	10 »
1481. Nagy Zsuzsánna, magánzónó, Bihar-Püspöki	20 »
2517. Zoller Béla, pék-segéd, Nagy-Maros	60 »
2760. Lőrinczy Károly, máv. váltó-őr, Szatmár	60 »
2875. Jurescu Istvánné, magánzóné, Krusovecz	20 »
3244. Bujni János, máv. pálya-őr, Melsicz	40 »
2805. Fejuk Adolf, máv. hivataloszolga, Rákos-Palota	40 »

Az ibolyáról.

Valami csodálatos varázst gyakorol a szerényen meghuzódó kis ibolya, midőn az üde tavaszi pázsiton először megjelen.

Örülünk ugyan az üvegházi ibolyának is, melylyel a mai műkertészet tél közepén is meglep, miáltal a fagy jégvirágokat rajzol ablakainkra; de a mesterségesen nevelt virágnál hiányzik az »első ibolya« varázsa és poézise, mely a tavasz megérkezésének hirnöke.

A növényzet megváltoztatja egy-egy vidék jellegét. De bizonyos, hogy a környezet és elrendezés is jelentékenyen emeli a növényvilág esztetikai hatását. Ugy viszonylik ahhoz, mint a foglaltvány a drágakövhöz. Hol érvényesülne szebben pl. a buza- virág sötétkéék színe, mint a megérett kalászkok arany hullámai között, vagy a csipkerózsa, mely zöld indáival beszövi a kopár szirteket, életet és kellemet kölcsönözve azoknak s a rideg, köves talajnak köszönheti szépsége magasabb jelentőségét. A bogáncs merev, szigorú alakjában a terméketlenség jelképe; hazája a sivatag; ő a puszták és romok virága. A vizirózsa, mely mint egy megtestesült rege merül fel a titokteljes habokból, félig elveszti varázsát, mihelyt a vizitündérek birodalmából kiszakittatott.

A rege és költészet kiváló előszeretettel foglalkozik e növényekkel, azokat bizonyos jelentőséggel és érzésekkel ruházva fel. Az ibolya élő példát szolgáltat erre. Tudjuk, hogy a lyrai költészet, különösen a tavaszi dalok minden európai népnél ibolyaillattal vannak tele.

A megifjult föld ujjaszületésének jelvényeül tekintették az ibolyát már a görög poéták is, de ennek teljes ellentéteül egyuttal a halál jelképének

is, sötét színéért és szomorúan földre hajló alakjéért. Fogadjuk el napjainkig is fennmaradt barátságosabb jelentőségét, mely a vidám görögöknél sokkal elterjedtebb lehetett, mert az athéneiek legkedvencebb virága az ibolya volt, s ők azt oly nagy mennyiségben tenyésztették a kertjeikben, hogy ez által az istenek városa »ibolyaillatu« »ibolyától koszoruzott« szép melléknevet nyert. Az Akropolis hegyén még ma is dúsan terem az ibolya vadon — mellékesen megjegyezve, délen sokkal pompásabban illatozik, mint nálunk — s míg a szellő éjjelenként az örökszép márványromok és ezüstlevelű olajfák koronái felett halhatatlan multról regél: az ibolyák mosolyogva és csevegve tekintenek a csillagokhoz fel. A szép görögök praktikus utódai az »ibolyaszemü« istennőnek, Athénének szentelt földön az ibolya virágait egy sajtáságos illatu csemege készítéséhez használják fel.

A középkor elején is a tavasz hirnökének tekintették az ibolyát. Ausztriában a Babenberge uralkodása idejében, a krónikások egy évenként tartatni szokott tavaszi ünnepről tesznek említést, melynek középpontja az első ibolya volt, s melyen ifjú és öreg vidám tréfák közt vett részt. Aki Bécs környékén az első ibolyát megpillantotta, azonnal jelentést tett róla a herczegnek, ki egész udvarától és a lakosság tarka tömegétől kísérvé, arra a helyre lovagolt, hol aztán a legszebb szűznek kellett az első ibolyát leszakítani.

E kedvelt virággal még egy sajtáságos rege is össze van kötve. Egy lovag hajdan — beszéli a rege — a rossz szellemet kigunyolta görbe lába miatt, miért ez őt aztán egész várával és minden bennelevővel egy mély sziklahasadékba sülyesztette. De a várnak szelid és angyaltiszta kisasszonya felett nem volt hatalma a sátánnak; ez megmenekült, de szegénynek egyedül, elhagyottan kellett élnie.

Ekkor egy jó szellem megkönyörült a magánosan buslakodó leányon s kedves ibolyává változtatta, azonban száz évben csak egyszer volt szabad nyílnia s midőn a századik év leteltével egy ifju lovag őt, mint az év »első ibolyá«-ját feltalálta és megcsókolta: megtört a varázs, előtűnt újra az el-sülyedt vár, a lovagokkal és csatlósokkal és az így megváltott szép kisasszony kezével köszönte meg a szép lovagnak a varázs megtörését.

Ami az ibolya tulajdonképeni hazáját illeti, arra nézve nem lehet határozott feleletet adni. Európában csaknem mindenütt honos s a róla szóló széles mondakör után ítélve, már a legrégebb idők-től fogva tenyészik itt.

Ahová azonban a tudás el nem ér, ott a hit-rege foglalja el a tért. Így a görögöknél Atlasnak egyik leánya Apollótól üldözötve, ibolyává változott; — más rege szerint a Jupiter elől menekülő Io léptei nyomában fakadott. Egy hasonlóan kedves regét beszél el Herder: A világ teremtésekor a kopár sziklákat csupán fű borította; ekkor az *Alá-zatosság* elültetette az ibolyát s az sokáig mint neki szentelt virág volt ismeretes.

Franciaországban a troubadourok korában szerepelt az ibolya. 1324-ben a »Toulousei hét Troubadour« által rendezett költői versenyen egy arany ibolya volt az első jutalom.

I. és III. Napoleon két nejeének életében is az ibolya jelzé sorsuk változását. Az első, a sokat szenvedett Beauharnais Jozefine szenvedélyes virágkedvelő volt s rendkívül szerette a szerény ibolyát s Napoleon minden évben meg szokta lepni nejét kedvenc virága első példányaival. Egy tavaszi napon, midőn ismét megjelent ez ártatlan szerelmi ajándékkal, alig szivta be a császárné a csokor édes illatát, e kiáltással ejtette ki kezéből: »Az ibolyák-nak halotti szaguk van!« S valóban a virágok egy temetőből szakítottak le s az utolsó valának, melyeket Jozefine férjétől kapott. Néhány hónappal később élete boldogsága örökre eltemettetett. Midőn III. Napoleon Montijo Eugéniát először látta, ez szintén friss ibolyákkal volt ékítve s e pillanat határozott változatteljes sorsa felett.

Hogy a regékben és dalokban mindig a jó illatu márcziusi ibolya, a »viola odorata« értendő, szükségtelen említeni. A növényisme azonban több mint harmincz képviselőjét ismeri e nemnek. Mindezek közt a háromszirmu ibolya a legismertebb, mely árvácska, császárszakáll, viola tricolor név alatt számtalan változatban díszíti kertjeinket s a kultura keze alatt már csaknem egészen elvesztette családi hasonlatosságát. Kevésbé ismeretes, de sokkal érdekesebb az ugynevezett kalmus-ibolya. Ez ujabbán betűszerinti értelemben a mélység kin-cseinek vált varázsvesszejévé. Ahol e virág arany levelei mutatkoznak, ott a talaj kétségkívül horganyt tartalmaz. Rokonai közül említésre méltó még a sárga ibolya, — cheirantus annuus. — mely hajdan a várkertekben tenyészett, innen pedig a kézműves ablakába került s így igazi népies virággá változott.

Szóljunk végre valamit az ibolya illataról. Valamint a dalköltészetben az ibolya minden virág közt elvitázhatlanul az első helyet foglalja el a rózsa mellett, ép úgy illata is az athéneiek óta napjainkig a legkedveltebb a rózsaé mellett. Józan gondolkozásu és találmányokban gazdag korunk jól érti, miként kell az illékony virágillatot számtalan szesz- és illatüvegcsébe lekötöni. Vannak gyárak,

ahol évenként 10.000 kiló ibolyavirág használtatik fel illatszer készítésére, mi, tekintve a kis virágok elenyésző súlyát, bizonyára figyelemre méltó szám. De nemcsak az ember kedveli illatát, hanem maga a természet is gyönyörködni látszott művében, midőn az ibolyába bele lehelte az elbűvölő illatot, mert sokszorosítani igyekezett azt s egy kardliliom-féle — iris florentina — gyökerébe is bele oltotta, mely mint ibolyagyökér árultatik a gyógytárakban, honnan iris- vagy ibolyapor név alatt az előkelő hölgyvilág illatszeres dobozaiba vándorol. Ibolya-illatot terjeszt még egy penészféle is, az ugynevezett ibolyamoha, bissus jolithus. Ez a nedves helyeken fekvő köveken található s az ily köveket a nép egyszerűen ibolyaköveknek nevezi, feltűnő, átható ibolyaillatuk miatt.

VEGYES KÖZLEMÉNYEK.

A hét krónikája.

Délben jött a parancsolat,
Akta számmal, zsineg alatt:
»Krumply Kristóf, szedd az irhát,
És siess a szomszédba át«.

E szomszéd vajh' ki lehetne,
Ha nem sógor őkegyelme?
Sógor, kinek neve osztrák,
S Bécsben tanyázik odaát.

Szedtem hát a tudományom
— S ami van, vágott dohányom —
Elzónázék német földre.
(Ahol héferli a bögre.)

Nézem-nézem a sok népet —
Uram Jézus, ez mind német...?
Még sem járja, nincs az rendjén
Hogy ez hízik magyar testén.

Aztat látom én itt koma,
Nagyon szétment a potroha.
Sok magyar zsir jutott ide,
Több, mint kendet megillette.

Mondom kendnek, szakkermenszki
Magyarfalást öblitse ki
A szájából! És vigyázzon,
Nagyon pórul hogy ne járjon!

Megvakult kend? Vagy nem látja,
Hogy kigyulladt a portája?
Minek zsémbel a magyarral?
Végezzen saját magával!

Nem a talján, nem a rusznyák,
Sem nem a cseh, meg a polyák,
Akik kendtet abajgatják:
Édes véri fojtogatják!

Csak a *gutgesinnt* osztráktól
Telhetik ki, minek máshol
Hazaárulás a neve.
Itt? — Ez most a dolgok rendje.

Bécsi országházban mostan
Képviselők szive dobban,
Hogyha császáruk gunyjára
Hoch-olnak burkus királyra!

Szégyen biz ez és gyalázat,
S ellene a cseh is lázad...
Hát ez az a híres hűség?
Ilyen népnek jut a bőség?

Bizony mondom, német sógor,
Ennyi becsület a kóbor
Kutyában is akad néha:
Csak kend lehet ilyen léha.

S bármi a cseh, morva, polyák —
Hunczfutnak csak kendet hívják.

*

Nagy fifikus a róka
De még nagyobb a muszka.
S elhinnéd-e embertársam,
Hogy az igaz fifikában,
Ezen is tulatesz a német —
S lefőzi a muszka kémét?

A kém neve Grimm vala,
Ezredes a sarzsija.
Mestersége handlérozó,
Várterveket vásároló.
A szomszédok haditerve
Mind bekerült a zsebébe.

De azt nem vette észre,
Hogy ő maga megy a lépre.
Mert a burkus nagy sztratégák
Grimm obestert, ezt a muszkát,
Nemcsak lábáról szedték le,
De benéztek a tervébe.

A muszkának odadták.
Maguk régi plánumát.
Tőle viszont csereképen
Mindent, ami voltaképen
Értékes volt a muszkának,
Szépen elharácsolának.

*

Otthon, hallom, Budapesten
Háboru van készülöben:
Véres, irtózatos harcok
Rémitgetik a világot.
Néppárton a reverendát
Pánczella aczélozzák át;
Olvasók a buzogányok:
Mert lázognak a pogányok.

A pogányok? Hiszen Kupa,
Meg a többi patrióta
Régen pihen. Ily hirtelen
Bálványhivő honnan terem...?

Még hogy honnan? Hát nem hallod,
Lipótváros hogyan zajog?
Gágog, mint a riadt rucza:
Hisz ott van a Bálvány-utca!

Ott csak vészes a hangulat!
Hogyne mikor suba alatt
Antisémi uraságok
Készülődnek őhozzájok!

Kuponvágó ollót keres
Minden férfi aki veres —
Avagy fekete szakállú,
... Ide ne jöjj, te néppártú!!

Igy állván a helyzet képe,
Arra kérlek, hazám népe.
Várd be a harc lefolyását
S az én versem folytatását.

Bécs, 1902. márczius 19-én.

Krumplý Kristóf s. k.

Kolduló üzlet. Egy előkelő párisi polgár több kiváló kereskedővel megegyezett, hogy az általa hozzájuk küldött koldusoknak három napig naponként 4 frankért az ő számlájára munkát adnak. Nyolcz hónap alatt 727 egészségesnek látszó koldust küldött el utalványért. Felénél több, 425 el sem ment az utalványért, 138 nem adta át a munkaadóknak, a többiek közül néhányan fél napig dolgoztak, azután 3 frankot vettek fel előlegül s többé nem mutatták magukat, mások az első nap végén tüntek el. 727 egészséges koldus közül összesen csak 18 maradt meg a munkánál a harmadik nap végeig, azaz 40 közül csak egy, látható ebből, hogy a kolduló üzlet elhatalmasodásának nem egyedül a nyomor az oka.

A koponyák alakulása. Schmidt Ernő német tudós egyik újabb művében 294 régi mumia-fejen s 86 újabb egyiptomi koponyán tett gondos mérésekből azt a következtetést vonta le, hogy, habár a koponyák jellege megegyezik, azok nagysága a műveltség hanyatlása folytán 2000 év alatt átlag 44 köbcentiméterrel apadt és pedig a férfi-koponyák 31, a nőiek 54 köbcentiméterrel. Ezzel párhuzamosan kimutatja azt is, a régi párisi sírokban talált koponyáknak a mostani párisiakéval összehasonlítása után, hogy a párisiak koponyájának nagysága, a műveltség emelkedése folytán, átlag 35 köbcentiméterrel nőtt. Mindkét adat mutatja, hogy a művelődésnek nagy hatása van a koponyák alakulására is.

A hernyók kiirtása. A sok szer közül, melyek e célra alkalmasak, álljon itt a következő: Egy hosszú rudon álló meszelővel vagy ecsettel kenjük be a fa hernyólepte részeit vízből, szappanból és dohányfőzetből álló keverékkel. Az oldatot oly módon készítjük el, hogy 100 liter vízbe 0.3—0.4 klg. dohányt és 5 klg. közönséges házi szappant keverünk; ebben a töményített sűrűségben az oldat a hernyók ellen biztos hatásnak látszik. A fa belocsolása esetleg kézi fecskendővel is elvégezhető. Olyankor és olyan fajta hernyóknál, melyek egy rakáson szoktak élni, a pusztítás könnyen végezhető. Sokan a hernyók ellen rudra erősített rongyot használnak, melyet megelőzőleg trágyalé és mésztej keverékbe mártottak, vagy mésztej és szappan oldatban forgattak meg. Ha a nedves rongygal a hernyófészkeket bekentük, biztosak lehetünk abban, hogy azok nemsokára el fognak pusztulni.

Szóbukfenczek.*)

Tömlőcz: liba.
Bocskor: a kölyökmedve kora.
Farkas: fonott kocsiülés.
Esküvő: tanu.
Szóda: képviselőház.
Papír: mikor a plébános ur levelezik.
Inas: erőművész.
Kalapács: a kalapkészítő.
Hajlék: lyuk a koponyán.
Bukfencz: bűvár.
Bűvár: siralomház.
Buda: halottas szoba.
Bajusz: mikor az embernek házát előnti az árvíz.
Kopó: csizmatalp.
Koponya: kutyaól.
Vár: randevu.
Üteg: spanyol-nád
Rakpart: ülőke.
Végzet: temetés.
Futár: lóversenydíj.
Vendéglő: a vadászaton.
Karima: litánia.

Egészséges-e a hideg? Sokan kétségtelennek tartják, hogy a hideg jó hatással van az egészségre. A laikusok nagy része ugyanis a következőképpen okoskodik. Miután a betegségeket a baktériumok okozzák, ezeket pedig a hideg megöli, tehát a hideg okvetetlenül egészséges.

A tudomány azonban nem tartja föltétlenül igaznak az imént említett tételt, mert a mikrobák sokkal szívósabbak és erősebbek, mint az ember. Mint ezt legujabban Sir William Thyselton-Dyer, a kewi kertek híres igazgatója tanulságos kísérletekkel igazolta. Nevezett tudós több száz foknyi műuton előállított hidegnek tett ki növénycsirákat, melyeket aztán meleg földbe ültetett el és ime, a csirák pompásan fejlődtek!

Hasonlóképpen vagyunk a betegséget okozó mikrobákkal is. Még elfogadhatóbban mint az elmélet, tanuskodik a gyakorlati tapasztalat a hideg egészséges hatása mellett, mert kétségtelenül meg van állapítva, hogy igen hideg országokban csak kevés és gyöngye hatású mikroba van. Többek közt Nordenkiöld azt állítja, hogy a sarkvidéken a levegő teljesen baktériummentes. Szerinte a Spitzbergákon a meghűlést nem is ösmerik, ámbár a hőmérséklet ott majdnem naponta változik, mi a mérsékelt égöv alatt, mint tudjuk, gyakran kellemetlen következményekkel jár.

A sarkvidékek azonban nem az egyedüliek, a hol állandó hideg uralkodik. Tudjuk, hogy a magas hegyek csucsán szintén állandó a hideg, minek következtében e helyeken is tiszta a levegő a baktériumoktól. Ha véletlenül néha mégis ide is eljut valamennyi mikroba, ezek nem képesek elszaporodni, miután a szaporodáshoz szükséges hőfok itt állandóan hiányzik.

Másképp áll azonban a dolog nálunk, a hol a csirák általában kedvező föltételeket találnak a továbbfejlődésre. Minket folyton az a veszély fenyeget, hogy az ártalmas csirákat, melyek a külső hideg levegőn látszólag ártalmatlanokká váltak,

*) Szívesen vesszük, ha olvasóink is hozzájárulnak a magyar nyelv ilyen rejtélyes szavainak a megfejtéséhez.

magunkkal beviszszük a meleg helyiségbe és ezzel utat nyitunk a betegségnek.

Csakugyan kevesbednek-e hát a betegségek szigorú hideg időjárásakor? Az orvosok erre azt válaszolják, hogy itt első sorban nem a hőmérséklet, hanem a levegő nedvessége jön tekintetbe. A hideg levegő természetszerűleg száraz, a száraz levegő pedig nem előnyös. Ugy látszik, hogy a levegő vízpára-tartalma igen fontos tényező az organizmus életében. A levegő nedvességtartalmára a szélirány nagy hatással van. Ép ezen alapszik a szélirány változásának titokzatos befolyása, mely a Középtenger vidékein gyakran oly végzetes hatást gyakorol az ott gyógyulást kereső betegekre. Így például a Rivierán október 15-én egy köbméter levegő déltájban 11 gramm vizet tartalmazott, míg éjjelkor már csak 2-8 gramm víztartalmat állapíthattak meg. Az orvosok azt tartják, hogy az egészség fentartásához a levegőnek legalább 5—6 és legfeljebb 12—13 gramm vizet kell tartalmaznia. Ha 5 grammnál kevesebbet tartalmaz, akkor a halálozási esetek a légzőszervi betegségek szaporodása folytán növekszenek, ha pedig a víztartalom a maximumot meghaladja, akkor súlyos gyomorbetegségek lépnek fel, mi szintén a halálesetek szaporodását vonja maga után.

Ismételjük tehát, hogy nem a hőmérséklet gyakorol befolyást szervezetünkre, mint tévesen hiszik, hanem a levegő tulbő vagy tulkeves nedvességi tartalma. Magában véve tehát a hideg se nem hasznos, se nem káros. Annál nagyobb fontosságot lehet azonban kétségkívül az egyének ellentálló képességének tulajdonítani.

Fókavadászat. Az elegáns divathölgyek ideálja a sealskin-bunda, de kevesen tudják, hogy ezt a drága prémet hogyan nyerik, mert ha tudnák, szívük, ha van egyáltalán szívük, még a meleg bunda alatt is megdermedne. A fókákat, melyekről ezt a drága prémet lenyuzzák, a legkegyetlenebb módon ejtik el. Mihelyt a fókák kimennek a szárazföldre, a tengerhez visszavezető utat vastag botokkal fölfegyverezett vadászok zárják el, kik a menekülő állatokat egyszerűen agyon verik. A foka nagyon szívós életű, nem hal meg az első csapásra, hanem gyakran él még akkor is, amikor már teljesen szét van zuzva a feje és az agyveleje kilocscsant. A fókavadászok különben maguk is azon vannak, hogy a fókát ne öljék meg egyszerre, mert állításuk szerint sokkal jobban le lehet a foka bőrét nyuzni akkor amikor az állat még félig él és érzi, hogy mi történik. A foka ugyanis ilyenkor összehuzza az izmait és a szó szoros értelmében kibujik a bőréből. A véres, vonagló testet egyszerűen visszadobják a tengerbe. A legdrágább és legselymesebb fókaprém még meg se született kis fókákról nyuzzák le, melyeket anyjuk hasából élve vágnak ki. Nord-Pacifiben és a Behring-szorosban egy évben nem kevesebb mint 600,000 fókát mészároltak le ilyen besztiális módon és legalább 200,000 fókafók, melyeket anyjuktól megfosztottak, éhen vesztett el. A Kamcsatka és Alaszka közötti szigeteken a fókákat már 1700. óta irtják. Egy izben annyi fókát öltek meg egyszerre, hogy a fókaprémek tömegesen jelentek meg a piacon és a drága prém ára rohamosan hanyatlott. Hogy az árat még jobban el ne rontsák, 800,000 fókabőrrel 700,000 egyszerűen elégettek. Ma már törvény »védi« a fókákat, melyből egy évben nem szabad többet, mint százezret agyonverni.

SZÉPIRODALMI RÉSZ.

Poste restante.

(Folyt.)

(Amerikai regény.)

— Irta: John Nobody. —

— Valaki mint saját véleményét közölte velem; de én azt hiszem, hogy nemcsak velem, hanem másokkal is. Azt pedig tudhatja, hogy ilyen gyanúsítások legtöbb esetben termékeny talajt találnak sok helyen.

— Ez már mégis sok! Ez rettenetes volna!

— Pedig igaz. Én mint jó barátja figyelmeztetem, hogy vigyázzon magára, mert észrevettem, hogy készül valami ön ellen. Nem akarom, hogy teljesen védtelenül álljon.

— Én védjem magamat?! Mi ellen? Ki ellen? Ki mer? Ki vádol engemet e szörnyű büntény elkövetésével? Kinek állok utjában, tán csak nem...

— Igen.

— Jól sejti ön. Különben azt hiszem, hogy e tekintetben kölcsönösen egymást gyanúsítják. Vagy tagadja, hogy részesnek hiszi Jamest Moreland meggyilkolásában?

— Nem tagadom; csak hogy én óvakodom gyanumnak bármilyen módon kifejezést adni.

— Azt minden becsületes ember így szokta tenni.

— Köszönöm. Az ön szájából jól esik ezt hallanom. Különben mindkettőnket ismer, ítéljen felettünk.

— Azt ön is jól tudja, hogy Jamest nem szenvedhetem, csak hogy pusztán ellenszenvből nem mondhatok itéletet; kézzelfogható bizonyítékaim pedig nincsenek. Mindamellet a megkezdett uton tovább fogok haladni. Önt azonban arra kérem most már, hogy ne avatkozzék a dologba, mert az csak ártalmára lehetne. Meg vagyok róla győződve, hogy az igazság előbb-utóbb ki fog derülni.

Egy szóra is képtelen voltam. Amiket Burton mondott, a legnagyobb hatást gyakorolták reám. Amit eddig csak sejtettem, afelől most már teljesen megbizonyosodtam, hogy a büntény gyanuja reám esett és ez idegenítette el tőlem azt a családot, melyben otthonom volt eddig. De nem is védhettem magamat, hanem tünnöm kellett mindaddig, míg a véletlen meg fogja világítani ezt a rejtélyes esetet.

Reggel felé felkért Burton, hogy menjek a kertészlakba és kérjem fel Scottékat, hogy Leesy és a gyermek számára reggelit készítsenek.

Scotték nagyot bámultak, mikor megláttak. A jó emberek meg voltak győződve, hogy én és Burton a kísértet áldozatai lettünk.

— Hát ön még él? — kiáltotta elámulva Scott és megdörzsölte szeméit, mintha nem hinné, hogy csakugyan én állok előtte.

— Amint látja.

— És az a másik ur?

— Az is jó egészségben őrzi a kísértetet.

Ezzel elmondtam a történeteket. A jó emberek nem győztek eléggé csodálkozni, Amint azonban elmondtam jövetelem célját, Scott asszony azonnal elhozta, amit kívántam.

A reggelit Burtonnal a padlásszobába vittük. Azután Burtont magára hagytam Leesyvel, hogy

vallathassa. Én a kertészlakban vártam a vallatás eredményére.

Hosszu várakozás után végre jönni láttam Burtont a gyermekkel karján. Leesy utána jött. Szemei ki voltak sirva; de arcza nyugodt volt.

— Asszonyom — fordult Burton Scott asszonyhoz — lesz szives a kisasszonynak és a gyermeknek lakást adni, míg másként intézkedem. Lehet, hogy csak egy napra veszem igénybe, de az is meglehet, hogy hosszabb időre.

Scott asszony késznek nyilatkozott e kívánságnak megfelelni.

— Így hát rendben volnánk — mondta Burton és barátságosan elbucszott mindnyájuktól.

— Meg vagyok róla győződve — kezdte utközből — hogy Leesy ígéretéhez hiven nem fog távozni Scottéktól. De ha el is menne onnét, azt is érteném. Az én meggyőződéseim szerint ő teljesen ártatlan ebben az ügyben. Csak egy pontban szerepelhetne mint tanu, de ez még magyarázatra szorul, amit most legalább képtelen vagyok megadni. Azt is megmondom önnek, hogy ezentul mint hivatalnok nem fogom ezt az ügyet többé hollygatni és kutatni.

— Mit akar ezzel mondani? — kérdeztem csodálkozva.

— Azt, hogy mint hivatalnok semmi további lépést nem teszek, mint magánember azonban nem hagyom félbe.

— Értem — válaszoltam.

— Eszemágában sincs, hogy elvonuljak a harez színhelyéről. Legyen nyugodt, ébren leszek, de titokban fogok működni, mert azt vettem észre, hogy így hamarabb fogok célra érni. Ön jól tudja, hogy kitől kell tartanunk. Nem akarom, hogy terveimet minduntalan megsemmisítse. Hadd higgye önön kívül mindenki, hogy belefáradtam a hasztalan kutatásba. Meg van elégedve?

— Mindenesetre. Különben ha nem is volnék, az nem befolyásolhatja elhatározásomat. Annál kevésbé, mert mostantól az én utam is másfelé vezet.

— Bizzék bennem Redfield ur. Csak arra kérem egyelőre, hogy ne veszítse el reményét, míg tisztába jövünk ezzel a dologgal. Én barátja maradok, bármint forduljon a jövő. Isten önnel!

Egyedül mentem Argyllékhoz. Ott azonban az ebédnél ismét találkoztam Burtonnal, aki kijelentette, hogy nem foglalkozik tovább a gyilkosság felderítésével.

James szemei feilángoltak, midőn Burton távozott.

Engemet Argyll ur szobájába hívott. Ott azután közölte velem, hogy Jamest társul fogadja és engemet további munkásságomtól felment. Szerettem volna neki mindent elmondani, de magamba fojtottam felindulásomat. Meglehetősen hideg bucsu után távoztam a szobából. Eleonora nem fogadott, mert állítógyöngélgedik, de szerencsés utat kívánt elmeneteléhez.

Eppen távozni készültem, mikor Mary lépett a szobába. Szemeiből könnyek hullottak.

— Isten önnel Richárd — és nyakamba borult. — Bármit mondanak önről, nem hiszem, és nem is fogok soha semmit sem hinni.

— Ön bizik bennem Mary?

— Az öné vagyok és maradok is, mert tudom, hogy jó és becsületes. De ön se felejtse el engemet.

Felelet helyett magamhoz vontam és homlokon esóköltam a leányt.

Megkönnyebült lelkem. Habár szomoruan, de nyugodtan távoztam arról a helyről, amelyhez annyi kedves emlék kötött, és amelyből a lopás és gyilkosság gyanuja kísért jövőendő pályámra.

*

Blankvilleből való elutazásom óta életem is más irányt, sorsom is új fordulatot vett. Anyámhoz mentem, kit nagyon szomorított azon változás, melyen keresztül mentem. Nagyon bántotta titkolódzásom is, pedig tán legjobb lett volna neki az igazat megmondani. Nem tettem, egyre komorabb, zárkózottabb lettem. Végre is belebetegedtem. Lázás állapotomban kibeszéltem minden titkaimat, és anyám most már sejtette az összefüggést.

Fölgógyulladásom után mindent őszintén elbeszéltem neki. Első fölindulásában Argyllékhoz akart menni, hogy szemükre vesse igazságtalan bánásmódjukat, és csak nagy erőfeszítés után sikerült őt tervéről lebeszélni és megnyugtatóni. Bizonytalan sejtelmem volt róla, hogy az igazság egyszer mégis ki fog derülni.

Allás után néztem s anyámnak egy rokona révén bejutottam Washingtonban a kézbesíthetetlen leveleket kezelő hivatalba. Ezeknek elintézése több tisztviselőnek állandó foglalkozást nyújt.

Nemsokára oly nagy jártassággal birtam a levelek felbontásában és azok tartalmának kivonásában, mintha egész életemen keresztül nem is lett volna más foglalkozásom.

Már egy esztendeje szolgálhattam, midőn egy levél akadtt a kezembe, mely felkölté figyelmemet.

Az erősen lepecsételt és már sárguló borítékon feltűnő vonású kézirat volt, mintha elváltoztatott írás lett volna.

A levél »Owen Jánosnak, Peekskill Newyork« czímet viselte. A postabélyeg kelte október 18-ika volt, tehát már két éves.

Mielőtt felbontottam volna, különös gondolat szállt eszembe. Peekskill Blankvillétől alig néhány angol mértföldre fekszik, a levél pedig a gyilkosságot követő napokban lett feladva. A név teljesen ismeretlen volt előttem, a tartalma sem nyújtott semmi támpontot és következőleg hangzott:

Tisztelt Uram!

Nagyon sajnálom, hogy önnek kellemetlen tudósítással kell szolgálnom, mert én, mint azon részes belátni fogja, az ön megbizásában nem tudtam kellő eredménnyel eljárni. Az öreg czimbora, kit önnek bemutattam, hallgatni fog, mint a sir, s önnek nem kell szégyelnie magát, hogy őt megláthassa. Mihelyt ön az ő karjai közt lesz, el ne felejtse azt az eltört fogpiszkálót az ő kabátjának bal zsebéből kivenni. Én kölcsönöztem neki és mondhatom, hogy igen használható volt. Ha ön a fizetés helyére jön, engemet nem fog ott találni, mert mint mondtam, kívánságait nem teljesíthetem. Kivándorlási tervemmel, fájdalom, nagyon is akaratom ellenére felhagytam. Sajnálatom kifejezése mellett, hogy az ön kilátásai oly csekélyek, maradtam mély tisztelettel

az ön alázatos ügynöke.

A levél elolvasása után egyre azon töprengtem, hogy mi az értelme ennek a zavaros iratnak.

De nem ez, hanem egy megmagyarázhatlan sejtélem sugallta, hogy a levél és a benne szereplő személyek összefüggésben vannak a szörnyű bűntényekkel, melylyel Argyllék engemet gyanúsítanak. Nagy izgatottság vett rajtam erőt. Hiába akartam előbbi gondolataimról lemondani, nem sikerült.

A sejtélem titokteljes hangjának nagy a jelentősége a megfejthetetlen és kifürkészhetlen természeti erők sorában és bizonyára kevesen vannak, kik a kétely hatása alatt ne adnának időnként helyet az őket minden ok nélkül megragadó sejtélemnek.

Mennél tovább foglalkoztam e különös levéllel, annál mélyebb gyökeret vert bennem a hit, hogy vele egy rejtélyes cselszövény szárait tartom kezemben.

A titok felderítésénél a gondviselés keze működött.

Rendes szokás szerint ez a levél is, miután három hó lefolyása alatt nem volt kézbesíthető, Washingtonba, a kézbesíthetetlen levelek irodájába került, ahol tartalmának átolvasása után megsemmisítésre várt.

Csakhogy a gondviselés másképp intézkedett. Éppen az én kezeim közé juttatta, akire a gyanu háramlott.

(Folyt. köv.)

Az én nyaralásom.

— A »Kitartás« eredeti tárczája. —

Írta: **Máv Zakariás fia.** (Folyt.)

— Nem tehetek róla — szabadkozott — későn tetszett jönni. A jó lakások bizony már elkelték. No de a kiválóbb közönség számára én mindig fenntartok néhány kitűnő lakást, mert az igazat megvallva, magam sem szeretem, ha mindenféle nép lepi el a falut. Ez, tetszik tudni, semmiképp sem felel meg a mi társadalmi viszonyainknak. Mert ezek a viszonyok, hiszen tetszik látni, igen előkelők. És mi tartunk reá, hogy azok is maradjanak. Nem is kímélek semmi fáradságot, hogy a társadalom legjavát elhelyezhessem, mert én csakis a község fellendülésén fáradozom minden haszon nélkül. Azt pedig természetesnek fogják az uraságok találni, hogy ha egy kis taksát számítok fel, ez is inkább csak a forma kedvéért történik. Csak a forma kedvéért.

Mig Hunyadi Izor ur így tartott bennünket szóval, Fejős András házához értünk. A kapunál mérges komondor állta utunkat. A fürge Hunyadi ur egyszerre hátam mögött termett. Onnét kiabált a gazdára, de torkaszakadtából.

Hosszu várakozás után előkerült a gazda. Igazi ravasz rókaarczullattal vala pedig őkegyelme megáldva.

— Mit akarsz Iczig? — kiáltott ki ránk, csak amogy a kapu felett.

— Hozom a nyári lakókat.

Ennek hallatára gazduram egyet rugott a kutyán, kettőt a kapun. A kutyus vonitva igyekezett odujába, mi pedig beljebb kerülhattünk. Szűk, poros

udvar volt, ahová beléptünk. Alig lehetett benne megfordulni. Mindjárt a kapunál nagy halmaz akác-rönk volt felhalmozva, mellette egy szekér állotta el utunkat. Az épülettel szemben két disznóól és egy deszkából rögtönzött faalkotmány disztelenkedett, mely istállónak szolgált; a ház végéből pedig az elkerülhetlen trágyadomb mosolygott felénk barátságosan. Kérem, nem tréfából mondom. Nagyon barátságos volt a mosolygása. A nyári lakást a gazda hálószobája és kamrája képezte. A konyhával szemben egy léczből álló tálomány, melyen a tavalyi bab száraz indiai szomorkodtak; gazduram azt mondta, hogy ez a szaletli.

Amig Hunyadi ur a gazdával együtt egészen belehevült a lakás dicséretébe, láttam, hogy a béres két bika-borjut ereszt ki az istállóból, hogy a kuttal megittassa.

A két fiatal jószág egyideig úgy nézett ránk, miképen a czethal nézé vala Jónást, mikor azt kebléből kiadá vala. Kíváncsiságának kielégítése után kecses taglejtésekkel invitáltak meg bennünket egy kis döfösdire. Az egyik Hunyadi urat szemelte ki játszópajtásnak, a másik meg a feleségem napernyője után kezdett érdeklődni. Hunyadi urnak egyszeriben torkán akadt a szó. Merész elhatározással hátam mögé került, de már a másik pillanatban kézzel-lábbal kapaszkodott az akác-rönkökre. A boczinak tetszett a multság, mert ahogy Izor ur után iramodott, szarvaival a legynagyobb készséggel segítette azt fel a farakásra. Oly ügyesen pedig, hogy Izor ur a másik oldalon eszeveszett gyorsasággal bukfenchezett lefelé. A boczi ezt sem bánta. Hunyadi ur meg azon hiszemben, hogy a fenyegető veszedelem nem mult el, a kétségbeesés gyorsaságával ugrott most a kerítésre, mert nézete szerint csak azon tul érezhette volna magát kellő biztonságban. A kerítés tetejéből kiálló szegek azonban nem engedték ebbeli akaratának teljes érvényesülését; mert habár Hunyadi ur felső fele szerencsésen át is került a másik oldalra, de a szegektől visszatartott nadrágjában elmaradt szebbik része még mindig izgatta a kis játszópajtást.

Az általános zavart felhasználva, Bodri is kisorspolygott odujából és a menekülő Hunyadinak utána iramodva, a kerítésen maradt részébe szép illedelemmel jól beleillesztette a fogait. A betyár. Bizonyosan az imént elélezett oldalbarugást akarta barátságosan megvizsgozni.

Miután a borjukat nagynehezen beteretlünk az istállóba, jajveszékő gondviselésünket is leszedtük a kerítésről és megszabadítottuk a Bodri nyájaszkodásától.

Alighogy kifujta magát Hunyadi ur, neki esett a gazdának. (A Bodri már az utczán csatangolt valahol.)

Fejős uram pedig egyre közelebb lépett hozzá, aminek az a fura hatása lett, hogy a távolság kisebbedése Hunyadi ur hangját is mind mérsékeltebbé tette, mig végre végkép elhallgatott. Most már a gazdán volt a sor.

— No nézze az ember, még engem okol. Hát ki mondta neked, te bűdös, hogy gyere az udvaromba? Hivtalak? Vagy talán én őrizzem a te nadrágodat? Tehetek én róla, hogy megtetszettél a Bimbónak? Eddig úgy sem vetette senki reád a szemét! A Bodri sem bántott volna, ha nem incsel-

kedel vele a kerítésről. Te te-te!... Oszt' ha már a pofád is méregbe hozza a jószágot, hát az a szegény kutya hogy ne vadult volna meg, mikor csuffá teszed azzal, hogy hátulról mutogatod magadat neki?... Csak a nagyságáéknak köszönheted, hogy nem teremtelek vissza arra a kerítésre, madár-ijesztőnek! Te... izé!

— Nono, András gazda, nem is úgy értettem én azt; de hát egy kissé mégis csak megijesztettek azok a helyre való szép jószágok.

— Lássa nagyságos asszony — fordult azután a feleségem felé — ilyen a falusi élet. A városi ember nem is hiszi, mennyi mulatságos és kellemes oldala van. Itt mindenki igazán kedve szerint szórakozhatik. Azután András gazdánál se talál derekabat a faluban. Néha ugyan jobban rászól az emberre, mint kellene, de nem úgy érti és hamar megbékül. Meglátja nagyságos asszonyom, milyen élvezet lesz nála lakni, ha egyszer megszokták egymást; így ni, mint mi ketten. Jóba vagyok az egész házzal; csak ez a Bodri nem akar velem megbarátkozni. Mert tetszik tudni, ez egy nagyon nevelten jószág. Csak aféle falusi kutya. De majd annak is megjön még az ideje, hogy mi is megbarátkozzunk, ha lesz szerencsém vele többször összejönni.

A »nagyságos asszony« nem tévesztette hatását és én azon vettem magamat észre, hogy feleségem már nyújtja a 20 korona foglalt Hunyadi urnak, amit a gazda helyeslő fejbőlintással vett tudomásul.

— Majd elszámoljuk — kiáltotta Hunyadi ur egy percz multán a kapuajtóból, hová őt a már megint visszakerült Bodri kitessekelte.

— Tehát négyszáz korona — mondtam a gazdának bucsuzóban — de szépen hozza rendbe a lakást, mire kijövünk!

— Legyen nyugodt a nagyságos ur, nem rajtam lesz a hiba — felelé és becsapta mögöttünk az ajtót.

Vegyes érzelmekkel telten indultunk a vasut felé. Nekem a lakás nem tetszett, Hunyadi urnak a tinók és a Bodri nem tetszettek. A feleségemnek úgy látszik, hogy tetszett valami (talán ha a lakás nem is, de a kerítésen lóggó Hunyadi ur, ahogy Bodri a nadrágját kiszabja), mert az egész uton mosolygott. Abban azonban megegyeztünk, hogy otthon távollétünk alatt a világ egy kicsit felfordult.

A gyerekek a konyhában bögtek, a cseléd udvarlója pedig a szobában énekelt. Váratlan megérkezésünk folytán szerepváltozás történt: a cseléd udvarlója a folyosón káromkodott, mert kilódítottam, a gyerekek a szobában visongtak, mert megvertem őket, cseléd meg a konyhában bögött, dicsérvén a »nagysága« tenyerét. Amelyiknek nyoma az ábrázatán maradt.

Másnap felmondtuk a lakást, Czinege ur górombaságaira hivatkozva. Ezt a házmester gunyos mosolylyal vette tudomásul, mert a nyaralni vágyók kisebb-nagyobb cselégőseit a házbérmegtakarítás körül ő már tapasztalatból ismerte.

(Folytatása következik.)

Egy mozdony emlékeiből.

Elbeszéli ő maga.

(9. folyt.) A »Kitartás« eredeti humoreszkje.

Tudnivaló dolog, hogy mozdonynak is, embernek is sok mindenféle az ő nyavalyája, betegsége. A magaméiról most még ne beszéljünk, majd sor kerül rájuk akkor, amikor annak ideje lesz. Hanem az emberi nyavalyák létezéséről, mindjárt a kisikamlásom után, hogy vannak, meggyőződtem.

Különfélék voltak a tünetek, amikben ez a nyavalyás állapot megnyilatkozott. Csak egy dologban voltak egyformák, abban t. i., hogy a hatásuk járványszerűleg nyilatkozott meg. Amint ezt mindjárt látni fogjuk...

Alig inalt el látótávolságon kívül a műtandőr bácsi, járványszerű elinalási kórság tört ki a nászkiséret minden tagján. Ki merre látott, arrafelé ugrált le a hátamról és látatlanította magát mesés gyorsasággal. Szédületes volt ez az eltűnési roham. Mellettem pedig nem maradt meg más, csak a kenegető bácsi, meg az etető bácsi: a »vezér« ur, meg a fütő. (Szép »vezér«, gondoltam magamban, akire csak akkor hagyják rá a vezérlést, mikor a többiek világgá szökődtek és nincs kit vagy mit vezérelni. Azóta magam is sokat tanultam azonban.)

Am az eltűnt vendégsereg helyett más alakok léptek előtérbe és csoportosultak körülöttünk. Akik szintén mind egyforma betegségbe estek, mely járványszerű gyorsasággal terjedt közöttük.

Először jött egy kormos képű zászlós ur. Kimondhatatlan alaku izével a fején, füttyülővel a szájában, rongyos bugyogóval — ott, ahol a bugyogó rongyos szokott lenni. Ez addig nézett hol reám, hol a keresztül-kasul keveredett kocsikra, amíg egy teli szájra való könnyüt szopogatott ki abból a füttyülőből, amit a fogai között szorongatott. Ezt az egész porciót azután végigszercentette az én fényes ruházatomon. Ejnye, te beste lélek, ha én most mozogni tudnék! De hát nem tudtam.

Mindjárt ezután jött egy másik zászlós ur, aki minden körtünetet ép úgy végig csinált, mint az első.

Ez a második még el sem készült a szercentéssel, jött a harmadik. Detto, detto, detto.

Az első valami hangos imádságba kezdett belé. Sokat emlegette a kalendáriumi és nem kalendáriumi szentek neveit és kívánt nekik mindenféle szép dolgokat, amiket én akkor még nem ismertem. Azután nekem is kívánt ilyeneket. Ehe, ez most értem imádkozik, hogy valami nagyobb bajom ne legyen ebből a kisikamlásból. Értem. Azonban alig hogy beléjött kissé abba a — úgy vettem ki, hogy mégis csak nagyon kacskaringós — miatyánkba, hát már a második, de meg a harmadik zászlós ur is ugyanezt tette. Egyik hangosabban mint a másik.

Ki tudja, meddig imádkoznak így fölöttem, ha hamarosan nem jön egy negyedik zászlós ur. Ennek sipka volt a fején, füttyülő nem volt a szájában, s a bugyogója sem volt rongyos. Ez nem is könnyezett ennél fogva és nem serczegett a szájából. Hanem ennek megint más aggályai támadtak: az első három zászlós ur atyjának lelkiüdvössége irányában támadtak kinos gyötrelmei. Ezt abból következtettem, hogy alighogy előtűnt, mindjárt azon kezdte:

— Az apátok lelkiüdvösségét, tik vak fullajtárok!

Hát tévedtem volna? Én zászlós uraknak nézem őket, ez meg azt állítja, hogy vak fullajtárok. Hiszen egyikük sem vak ezeknek!

Egészen megzavarodtam.

(Folyt. köv.)

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

Zsigó Károly, Facset, 4 koronát; Kiss Ferencz, Lugos, 5 korona 40 fillért; Kondor Gyula, Sz.-Balla, 6 korona 80 fillért; Pekurár Simon, Soborsin, 13 koronát; Rosenheim István, Sárvár, 13 korona 48 fillért; Petykó András, Eger, 16 korona 39 fillért; Berzéthy Nándor, Murány, 17 koronát; Máté Kertész Mihály, Ujszékely, 18 korona 33 fillért; Buda Ákos, Koskócz, 20 korona 30 fillért; Schmidt Lajos, Szabadka, 27 korona 16 fillért; Stitniczky Sámuel, Nandrás, 27 korona 55 fillért; Vécsei Frigyes, Budapest, 28 korona 20 fillért; Vizvári Antal, Királyháza, 32 korona 88 fillért; Nedeczky Ottó, Nagy-Maros, 36 korona 24 fillért; Deák Rencsisovszky József, Nagy-Becskerek, 43 korona 74 fillért; Proksch Jakab, S.-A.-Ujhely, 50 korona 77 fillért; Vogyeráczky József, Budapest, 75 korona 79 fillért; Dobos Elek, Szombathely, 150 korona 87 fillért köszönettel nyugtázzuk, megfelelően elszámoltuk. — Perényi János, Temesvár, november hóra; Domokos András, Budapest, november, december és január hónapokra; Péter Mihály, Kukujevoi, február hóra; Weisz Vilmos, Zágráb, február hóra; Gulyás Mihály, Győr, február hóra; Bóta Mihály, Eger, február hóra; Sztéhlich Orbán, Kassa, február hóra; Szász Zsófia, Győr, február hóra; Majdán Pál, Selyp, december, január, február és márczius hónapokra; Pruzsinszky Antal, Korpona, január, február és márczius hónapokra; Horváth János, Ólbó, február és márczius hónapokra; Fűr Vilmos, Fogaras, márczius és április hónapokra; Szoriczó János, Anina, márczius és április hónapokra; özv. Krajez Jánosné, Kövi, április hóra; Tolnay Győző, Budapest, április hóra könyveltük.

ANEKDOTÁK.

A boldog házasok. Óh, barátom, a mi házaséletünk csupa öröm, csupa gyönyörűség. Még a szenvedély pillanataiban is. Mert ha fazekat, seprüt, papucsot vagy tálat dob fejemhez az asszony, az is csupa gyönyörűség nekünk. Mert ha eltrafál, ő örül; ha meg nem trafa el, én örülök.

*

Megnyugtató. Te anyjuk! Csak nem gondolja tán ez a fiatal ember, aki a lányunk kezét kérte meg, hogy valami nagy hozományt adunk a Málsival?

— Soh'se aggódj, apjuk. Hiszen a zálogházban ismerkedtek meg!

*

Ok. Grün: Miért tiltotta el a házától Zubi hadnagyot?

Grau (temetési vállalat tulajdonos): A mult héten a házibálunkon a lányommal táncolta a csárdást és a tapintatlan ember egyre azt kiabálta: Sose halunk meg!

Modern gyermekek. *Tanító* (kérdi az iskolában a kis leánytól): Nos, Mimike, miben nyilvánul Isten szeretete földünk irányában?

Mimike: Minden évadban más ruhát ad neki.

*

Az egyetlen kivétel. *Tőkepénzes* (dühösen): Uram, senkitől sem türöm, hogy engem lealázzon, csak az adókiadó bizottságtól! Ezt jegyezze meg magának.

*

Mivel imponál. *Ella*: Már engedjen meg, báró, de én nem lehetek az öné. Én csak olyan férfihoz fogok nőül menni, ki nekem hatalmasan imponálni tud.

Báró: Hát még az én adósságaim sem eléggé imponálnak önnek?

*

Az üzlet . . . *Ur* (dühösen kiált rá a házalóra, akit szép szavával nem tud kitudszkolni a lakásból): Ha nem takarodik rögtön, az inast hívom!

Házaló: Kérem nagyságos ur, bizony jó lesz. Talán az inas urnak lesz valamire szüksége? . . .

*

A fődolog. *Atya* (leánya születésnapján): No kedves leányom, mindig cziterát kívántál magadnak. Hát itt van. Hoztam egy olyat, amelyiken egy óra alatt megtanulhatsz magad is cziterázni, tanító nélkül.

Leány (sirva fakad): De mikor én épp a tanító kedvéért kívántam magamnak mindig cziterát . . .

*

A vizitkártya. Kuruttyvári grófnő egy igen elegáns dáma vala, aki szörnyű sokat adott a világra, de még többet a társadalmi szokásokra, de legtöbbet a saját becses mivoltára. Ez a sok mindenféle tekintet és azoknak fokozatos sorrendje hozta magával, hogy ő méltósága sok látogatást fogadott, de a maga látogatásait csak amugy rövidesen szerette elvégezni: hintójával megállott a ház előtt és Pétert, az inast szalasztotta be a vizitkártyájával. Azzal azután tovább hajtattott, a többi látogatást is ilyen módon róni le.

Egy napon Péter inas — aki csak nemrég került fel a pusztáról, paraszti sorból erre a fényes állásra — alázatosan jelenti:

— Méltóságos asszony, új kártya köllenek ám már. Mert nagyon fogytán vagyunk.

— Mi a? Mind elfogyott?

— El az, méltóságos asszony, egy szálíg. Tegnap adtam le Koromfeneky uréknál az utolsó makkdisznót . . .

*

Egy kis különbség. *A*: »Csunya portéka az ember, hiába. Minél többje van valakinek, annál többet kíván«. *B*: »Igen? Gondolja? Hát voltak az ön feleségének már ikrei«?

*

Természetes! — Hallotta már, hogy Csaplák Mihályt körözvénynyel keresik?

— Engem ez nem lep meg; ő mindig keresett ügyvéd volt.

Felelős szerkesztő: **Temesváry Alajos.**

Tagtársaink figyelmébe ajánljuk

CZOCZKIS BERNÁT

műhimző-intézetét

BUDAPEST, V. ERZSÉBET-TÉR 15. sz. alatt

ahol mindenféle himzési munkák gyorsan, szépen és jutányos árban készíttetnek.

Háztartási iskola.

Budapest, VII. Rottenbiller-utca 15. sz.

A főváros egyik legkiválóbb intézete, ahol a délelőtti órákban polgárleányok és előkelő uri hölgyek tanulnak sütni, főzni, varrni igen csekély díjazás ellenében.

Az iskola *br. Dániel Ernőné*, az ország egyik legkiválóbb mágnásasszonyának gondozása alatt áll, ki személyesen is őrködik az oktatás helyes irányára felett.

Igazgató: *Szécskay István*, vezető: *Balázs Sándorné*, kézimunka - tanító: *Koncz Ida*.

Egyesületünk fogorvosa

Dr. Rajman Kálmán

(Budapest József-körút 45. szám alatt)

egyesületünk tagjait 50% engedmény mellett gyógykezel.

POLGÁR SÁNDOR

orvosi mű- és kötszerésznél

Budapest, VII., Erzsébet-körút 50

legjutányosabban beszerezhetők legjobb találmányu sérvkötők, összes betegápolási eszközök és köt-szerek, Haskötők, egyenestartók, orthopaediai fűzők és járógépek, valamint műláb és műkéz saját műhelyében a legpontosabban készül.

Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

☞ Fenti címre ügyelni tessenek. ☜

Egyesületünk tagjai ezen hirdetés előmutatása esetén 10% engedményben részesülnek.

Váltóór

cserélni óhajt Gyála állomásra. Ajánlatokat »Csamangó Ferencz váltóór Gyála, pályaudvar« címre kér.

KILOMÉTER-PÉNZEK

könnyű kiszámításához vonatkisérők számára igen hasznos táblázatos kimutatást állított össze

MARUSÁK JÁNOS

Miskolcz állomási kezelő-altiszt.

Ezt a felette hasznos segédeszközt igen szívesen ajánljuk minden máv. vonatkisérő figyelmébe. Megrendelhető a szerzőnél, Miskolcz személy-pályaudvaron 60 fillér árban.

Cserélni

óhajt mozdonyfűtő Nagy-Becskerekéről bármely más vidékre, de különösen a dunántuli vonalakra.

Czím: a kiadóhivatalban tudható meg.

Vasuti vizsgakönyvek

Megjelentek és kaphatók a „Vasuti Folyóirat” kiadóhivatalában
Miskolcson, Széchenyi-u. 60. sz.

Ki az *altiszti vizsgára* könnyen és aránylag gyorsan akar elkészülni, rendelje meg a *Szemerédy László* máv. tisztviselő által irt

Kézikönyv az altiszti vizsgára

czimü könyvet.

Számtalan elismerő nyilatkozatot kaptunk azoktól, kik e könyv segédelmével tették le a vizsgát.

A könyv népszerű nyelven magyarázza az összes szükséges tudnivalókat, mint nyelvtant, mondattant, számtant, földrajzot, történelmet és természettant, szóval mindazt, a mi az altiszti vizsgához szükséges.

Az újabb bővített kiadás ajánlott megküldéssel 3 korona 30 fillér, utánvétellel 3 kor. 50 fillér,

TÁVIRDA VIZSGA-KÖNYV.

(Morse villanydelejes távirójának népszerű ismertetése.)

Irta: *Tokár József* máv. távirász.

Nélkülözhetetlen segédkönyv azok részére, kik a távirda vizsgára készülnek. Kimerítően tárgyalja a távirónál előforduló zavarokat és tanácsal szolgál azok elhárításánál.

A könyv ára kötve ajánlott megküldéssel 3 korona 40 fillér, utánvétellel 3 korona 60 fillér.

Fekbér-kiszámítási táblázatok.

Vasuti teherpénztár kezelők részére.

Ezen 3 autografált táblázat összehajtható alakban fűzethe van ragasztva, de bárki kiveheti és másként is használhatja.

A legkisebb állomáson is megbecsülhetlen szolgáltatokat tesz, miután minden időre és minden suly után a fekbér biztosan és pontosan, egyetlen rátekintés után megállapítható.

Ára bérmentve 1 korona.

Utánvétellel a csekély ár miatt nem küldünk.

Aranyat érő könyv a

FARAGÓ-féle

Vonatkisérők Zsebkönyve.

A könyv szerzője, *Faragó János*, máv. hivatalnok, buzdítva az első kiadás sikere által, a könyvet újból kiadásra rendezte, mely alkalomból a könyvet tetemesen kibővítette.

A vonatkisérők zsebkönyve

négy részből áll; nevezetesen az 1. rész tárgyalja a fékező szolgálatot, a 2. rész a jegyvizsgáló szolgálatot, 3. rész a kezelő szolgálatot és a 4. rész a vonatvezetői szolgálatot.

Mint *vizsgakönyv* megbecsülhetetlen azok részére, kik a *kezelői* vagy *vonatvezetői* vizsgára készülnek.

A könyv ára ajánlott megküldéssel 2 kor. 40 fillér, utánvétellel 2 korona 60 fillér.

UTMUTATÓ

szolgálati és magán-kérvényezési ügyekben.

30 kérvény-mintával.

Ára ajánlott küldéssel vagy utánvétellel 2 kor.

KÉZI KÖNYV

kazánfűtők, mozdony- és expanziós stabil, valamint alacsony és magas nyomású condensatoros
= **gőzgép kezelők részére.** =

Irta: *Morva Rezső* gépész,

Ára ajánlott megküldéssel 2 kor. 30 fillér, utánvétellel 2 kor. 40 fillér.

Segédkönyv a munkabérek, méretek s a praxisban leggyakrabban előforduló terület-, felszín- és

köbtartalmak helyes, könnyű és biztos kiszámításához.

Összeállította és kiszámította a műszaki részt *Fülöp Tivadar* mérnök, a számviteli részt *Nemes Győző*, *Peres Nándor*, *Somogyi Gyula* máv. tisztviselők. II. kiadás.

Ára ajánlott megküldéssel 3 kor. 45 fillér, utánvétellel 3 kor. 60 fillér

Kidolgozott vizsga-kérdések

a vonatvezetői vizsgára.

A magy. kir. államvasutak valamennyi üzletvezetőségénél vizsgákon feladott összes kérdések és azok kidolgozásai.

Ára ajánlott megküldéssel 2 kor. 40 fillér, utánvétellel 3 kor. 60 fillér.

Kézi könyv állomási főnökök és előjárók részére.

Irta: *Czöveogh Gyula* máv. hiv.

E könyv tartalmazza az évi fizetések, lakbérek, havi és napi díjak, napi bérek, bérlevonások, helyettesítési költségek (uti számlák), kilométer-pénzek és anyag-költségek leszámolását, valamint az ezek elszámolására vonatkozó okmányok helyes szerkesztését egy kitöltött nyomtatvány mintával felszerelve.

Ára ajánlott megküldéssel 2 korona 70 fillér, utánvétellel 2 korona 80 fillér.

A VILLAMOSSÁG.

190. ábrával.

Irta: *Kalmár Antal* m. k. posta- és távirda-főtiszt, a posta- és távirda-tisztképző tanfolyam s.-tanára.

(Eisler G. Budapest, 1897.)

Tartalma: 1. delejesség, 2. villamosság, 3. villamdelejesség, 4. villamdelejes gépek, 5. táviró, 6. távbeszélő, 7. villamvilágítás, 8. villamos erőátvitel, 9. villamosság vezetéséről, 10. villamosság az orvosi tudományban, 11. villamos fonesorozás, 12. villamos órák.

Ára ajánlott megküldéssel 2 korona 70 fillér, utánvétellel 2 korona 80 fillér.

RAKTÁRKEZELÉSI KÁTÉ

Előkészítő könyv a rakfelügyelői vizsgára.

Hivatalos vizsgakérdések szerint kidolgozva.

Ára ajánlott megküldéssel 1 kor. 80 fillér, utánvétellel 2 kor.

Kizárólagosan használják azok, kik vonatvezetői vizsgára készülnek

Kalauz vonatvezetői vizsgákra

czimü könyvet, mely szigoruan a 27. sz utasítás alapján készült és népszerű formában (kérdés és felelet alakjában) tárgyalja, illetve tanítja a fent nevezett utasítást.

A ki a vonatvezetői vizsgára készül, önmaga ellen vétkezik, ha ezt a könyvet meg nem szerzi.

A könyvet írta: *Szemerédy László*, felülvizsgálta *Temesváry Alajos* máv. ellenőr.

Ára ajánlott megküldéssel 2 K. 30 fillér, utánvétellel 2 K. 50 fillér

Minden megrendelés a „Vasuti Folyóirat” czimére küldendő Miskolcra. A ki 10 megrendelöt gyűjt, egy példányt ingyen kap szabad választás szerint.

Buschmann F. könyvnyomdája Budapest (Haris-Bazár).